

Nr 99

LANDSKAPSLAG

om åländsk hembygdsrätt

Föredragen för Republikens President den 9 oktober 2015

Utfärdad i Mariehamn den 29 oktober 2015

I enlighet med lagtingets beslut¹, tillkommet i den ordning 35 § lagtingsordningen anger, föreskrivs:

**1 kap.
Allmänna bestämmelser**

1 §

Lagens innehåll

Denna lag kompletterar självstyrelselagens 7 § om förvärv av hembygdsrätt på ansökan och 8 § om förlust av hembygdsrätt.

I landskapslagen om hembygdsrättsförfaranden (*förfarandelagen*) bestäms om registrering av hembygdsrättsinnehav samt om förfarandena vid förvärv och förlust av hembygdsrätt.

**2 kap.
Beviljande av hembygdsrätt
av särskilda skäl**

2 §

Kapitlets innehåll

I detta kapitel finns bestämmelser om när en sökande av särskilda skäl kan beviljas hembygdsrätt i enlighet med 7 § 3 mom. självstyrelselagen.

3 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *en hemvistperiod* en boendeperiod under vilken sökanden utan avbrott har haft sitt egentliga bo och hemvist på Åland,

2) *den pågående hemvistperioden* sökandens nuvarande hemvistperiod från och med den senaste inflyttningen till Åland,

3) *en tidigare hemvistperiod* en hemvistperiod som sökanden avbrutit,

4) *hemvistvillkoret* kravet i 7 § 2 mom. 2 punkten självstyrelselagen på att sökanden utan avbrott har haft sitt egentliga bo och hemvist på Åland under minst fem års tid och

5) *språkkunskapsvillkoret* kravet i 7 § 2 mom. 3 punkten självstyrelselagen på att sökanden har tillfredsställande kunskaper i svenska.

4 §

Hembygdsrätt efter tre års hemvist

Den som inte uppfyller hemvistvillkoret ska på ansökan beviljas hembygdsrätt om

1) den sökande uppfyller övriga villkor för hembygdsrätt,

2) den pågående hemvistperioden har varat minst tre år och

3) sökanden har ytterligare anknytning till Åland på grund av att

a) sökanden tidigare har haft hembygdsrätt,

b) sökanden har en tidigare hemvistperiod som varade minst fem år,

c) sökanden har tidigare hemvistperioder som sammanlagt varade minst sju år eller

d) minst en av sökandens föräldrar har eller har haft hembygdsrätt eller har, före den 1 januari 1952, under minst fem års tid varit mantalsskriven på Åland.

5 §

Hembygdsrätt direkt efter återflyttning

Den som har återflyttat till Åland och som inte uppfyller hemvistvillkoret ska på ansökan beviljas hembygdsrätt direkt efter återflyttningen om sökanden

¹⁾ LF nr 16/2013-2014

LKU bet. nr 14/2014-2015

1) uppfyller övriga villkor för hembygdsrätt,
2) efter den senaste inflyttningen har visat sin avsikt att stanna på Åland och

3) har en tidigare hemvistperiod som varade eller tidigare hemvistperioder som sammanlagt varade minst

a) tio år om sökanden tidigare har haft hembygdsrätt eller

b) tolv år om sökanden inte tidigare har haft hembygdsrätt.

I förfarandelagen bestäms hur sökanden ska styrka sin avsikt enligt 1 mom. 2 punkten.

6 §

Undantag från hemvistvillkoret efter särskild prövning

Landskapsregeringen kan, i fråga om en sökande som inte uppfyller självstyrelselagens hemvistvillkor eller villkoren i 4 eller 5 §, utgående från en helhetsbedömning av sökandens anknytning till Åland bevilja sökanden hembygdsrätt om

1) sökanden uppfyller övriga villkor för hembygdsrätt,

2) sökanden är bosatt på Åland och den pågående hemvistperioden har varat minst ett år och

3) anknytningen till Åland är betydande och långvarig på grund av familjeband, boende, försörjning eller andra långsiktiga åtaganden som knyter sökanden till Åland.

7 §

Undantag från språkkunskapsvillkoret

En sökande som uppfyller övriga villkor för hembygdsrätt förutom språkkunskapsvillkoret och som inte förmår påvisa tillfredsställande kunskaper i svenska på grund av hälsotillstånd, en hörsel-, syn- eller talskada, särskilda inlärningsvårigheter eller motsvarande omständigheter kan beviljas hembygdsrätt på ansökan.

Vid prövningen enligt 1 mom. räknas studier i svenska och aktiva försök att tillgodogöra sig svenska till sökandens fördel.

Mariehamn den 29 oktober 2015

CAMILLA GUNELL
lantråd

I förfarandelagen bestäms hur tillfredsställande kunskaper i svenska kan påvisas och hur kunskaperna ska redovisas i ansökan om hembygdsrätt.

3 kap.

Förlust av hembygdsrätt

8 §

Förlust efter utflyttning

Den som stadigvarande utflyttat från Åland förlorar sin hembygdsrätt efter fem år om inte frånvarotiden därförinnan avbrutits genom stadigvarande återflyttning till Åland.

I förfarandelagen bestäms när en hembygdsrättsinnehavares utflyttning och återflyttning är stadigvarande.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

9 §

Ikraftträdande och lagstiftningsordning

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016. Genom denna lag upphävs landskapslagen (1993:2) om åländsk hembygdsrätt.

Beslut om ändring, upphävande eller avvikelser från denna lag antas med kvalificerad majoritet i den ordning som 35 § lagtingsordningen (2011:97) för Åland anger.

10 §

Övergångsbestämmelser

På ansökningar om hembygdsrätt som är anhängiga när lagen träder i kraft tillämpas denna lags bestämmelser om särskilda skäl för beviljande av hembygdsrätt om inte tillämpning av 2 § i den upphävda lagen leder till ett fördelaktigare resultat för sökanden.

Under det första året från ikraftträdandet förlorar ingen sin hembygdsrätt på grund av 8 § 1 mom. i denna lag. Under övergångstiden förlorar ingen heller sin hembygdsrätt på grund av 4 § i den upphävda lagen.

Wille Valve
föredragande minister